

Verslag bestuurlijke bijeenkomst Jeugdbeleid en Jeugdzorg in Samenhang, d.d. 16 december 2004.

1. Opening en welkomstwoord door gedeputeerde Mw. Mr. J.G.J. Kamp.

Mevrouw Kamp heet alle aanwezigen van harte welkom op deze bijeenkomst. Ze geeft aan dat het provinciale programma de Samenhang op Scherp het vervolgtraject is op de convenanten die een paar jaar geleden zijn afgesloten. Mevrouw Kamp hoopt hiermee in de komende twee jaar een sluitende keten te realiseren in jeugdzorg-jeugdbeleid. Het doel is om vandaag tot een soort commitment met elkaar te komen om deze hoge ambitie tot uitdrukking te brengen.

2. Toelichting door Mw. Mr. J.G.J. Kamp op de inzet van de provincie voor de aansluiting.

Sinds 1999 is er een flinke sprong voorwaarts gemaakt. Er zijn echter nog geen dekkende structuren binnen alle gemeenten. Nu worden er foto's gemaakt in de vorm van een nulmeting. Een aantal gemeenten is daarmee al klaar en een aantal moet nog. Daarna wordt op basis hiervan een uitvoeringsprogramma gemaakt dat het fundament vormt voor de te sluiten bestuurlijke akkoorden 2005-2007.

Per 1 januari 2005 treedt de Wet op de jeugdzorg in werking. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid voor het preventieve lokale jeugdbeleid, waarbinnen vorm gegeven moet worden aan de volgende vijf functies:

- Informatie en advies;
- Signalering;
- Toeleiding naar het hulpaanbod;
- Licht pedagogische hulp;
- Coördinatie van zorg op lokaal niveau.

Het is nu bijna 2005. Hoe zorgen wij ervoor dat de gemeenten ook daadwerkelijk startklaar zijn voor deze taken, terwijl het rijk zegt dat de opbouw in twee jaar moet gebeuren. De provincie heeft wettelijk geen financiële middelen voor het ondersteunen van gemeenten, want de middelen van de jeugdzorg mogen niet overgeheveld worden naar de gemeenten. Omdat de provincie zich echter realiseert dat gemeenten voor een moeilijke taak staan, zal zij uit eigen middelen een bijdrage leveren. Daarmee wordt de opvoedtelefoon en de kinder- en jeugdrechtswinkel nog even gefinancierd, zodat gemeenten het komende jaar nog de tijd hebben hiervoor zelf een oplossing te vinden. De kindertelefoon wordt in ieder geval tot en met 2007 gefinancierd door de provincie. Gedeputeerde staten willen bovendien voor de komende twee jaar een eenmalige impuls van 4,3 miljoen euro beschikbaar stellen. Deze middelen zijn bedoeld voor:

- De opbouw van lokale keten informatie-signalering-beoordeling-interventie;
- De opbouw van een regionaal aanbod licht ambulante hulp;
- Projecten op het snijvlak van jeugdbeleid en jeugdzorg.

De provincie voegt daaraan nog toe uit de doeluitkering de inzet van Bureau Jeugdzorg, en ondersteuning door Schakels in 2005. Daarmee zet, wat mevrouw Kamp betreft, de provincie de samenhang op scherp. Van de gemeenten verwacht mevrouw Kamp hiervoor een inzet vanuit gezamenlijke ambitie, zodat de klus in twee jaar geklaard wordt, en dat de gemeenten de ambtelijke inzet voor dit traject in de komende jaren garanderen, zowel kwantitatief als kwalitatief, en gemeenten de continuïteit van hetgeen wordt opgebouwd, na 2006 ook waarborgen.

3. Presentatie van Mw. H. Mertens over de voortgang van de voorbereiding van 33 bestuurlijke akkoorden.

De bestuurlijke akkoorden hebben twee onderdelen, namelijk de doelstellingen en ambities en het uitvoeringsprogramma 2005-2007. In het conceptakkoord staan de doelstellingen geformuleerd met de ambities, waarbij uitgegaan is van de cliënt. Deze moet geen last hebben van wat de provincie en

wat de gemeente doet. Daarom laten de doelstellingen de sluitende keten van signaleren, beoordelen, interventie tot nazorg zien. Per doelstelling zijn de effect- en prestatie-indicatoren vastgelegd om die te kunnen monitoren. Er is landelijk weliswaar al een opdracht tot monitoren uitgezet, maar gemeenten en provincie moeten daarnaast zicht hebben op de eigen regievoering.

Onder de bestuurlijke akkoorden komen de uitvoeringsprogramma's 2005-2007. Als voorwerk voor die uitvoeringsprogramma's zijn al in 25 gemeenten nulmetingen uitgevoerd. Deze maken voor zowel gemeenten als provincie inzichtelijk waar nog afspraken over gemaakt moeten worden. Op basis van de nulmetingen gaat de provincie met elke gemeente afzonderlijk in onderhandeling over de prioritering van de uitvoering.

De speerpunten waarop de provincie zich wil richten zijn hierbij:

- Opbouw van het lokaal aanbod pedagogische ondersteuning.
- Opbouw van lokale beoordelingsstructuren en de koppeling aan schoolstructuren.
- Opbouw van lokale signaleringsstructuren en de koppeling met schoolstructuren.
- Opbouw van lokale informatie en advies aan burgers bij gemeenten.
- Innovatieve projecten op het snijvlak van jeugdzorg en jeugdbeleid t.b.v.:
 - o Toeleiding naar de jeugdzorg van moeilijk bereikbare jeugd;
 - o Samenhang in het lokale aanbod (zorgcoördinatie);
 - o Terugleiding uit de jeugdzorg naar het lokale veld.

Vraag uit de zaal:

Gemeente Amersfoort: wat is de bedoeling van de gezinscoach?

Mevrouw Kamp: het achterliggende probleem is het drama in Roermond, toen een vader het huis in brand stak waarbij zijn kinderen en vrouw omkwamen. Het bleek dat het gezin veel hulp ontving maar dat men langs elkaar heen werkte. Van daaruit is het idee ontstaan dat de hulp die je aan een gezin geeft, afgestemd moet worden. Dat moet nog verder uitgekristalliseerd worden en dat wil de provincie samen met een aantal gemeenten verder oppakken.

4. Toelichting door Mw. De Groot en Mw. Carati van het Ministerie van VWS op de gemeentelijke taken en het ondersteuningsaanbod vanuit de Rijksoverheid.

De centrale vraag voor gemeenten in het kader van de Wet op de jeugdzorg is:

Hoe kunnen we ernstige opvoed- en opgroei problemen voorkomen? Wat is de rol van de lokale overheid en de lokale instellingen hierbij in het licht van de Wet op de jeugdzorg?

In opdracht van het ministerie VWS heeft Regioplan daarom een onderzoek onder alle gemeenten gedaan naar de huidige stand van zaken aangaande de vijf nieuwe wettelijke taken van de gemeente. Daarbij zijn de belangrijkste uitkomsten:

- Het ontbreken van zakelijke informatie bij gemeenten;
- Jeugdgezondheidszorg en (school)maatschappelijk werk zijn de twee meest betrokken instellingen;
- Gemeenten hebben moeite met de invulling van licht pedagogische hulp en de coördinatie van de zorg.

Volgens VWS zijn er twee lijnen waarlangs de verbeteringen in de uitvoering van de gemeentelijke taken gestalte moeten krijgen. Dit zou moeten gebeuren door verbetering van de structuur en van de kwaliteit en effectiviteit. VWS heeft hiervoor een ondersteuningstraject dat eind 2004 start. In 2005 en 2006 ligt daarbij de nadruk op het verbeteren van de informatiepositie van gemeenten. Meer informatie over dit ondersteuningstraject staat beschreven in de brochure *Opvoed- en opgroei-ondersteuning, de rol van de gemeente in het licht van de Wet op de jeugdzorg*, die door VWS in samenwerking met de VNG is uitgegeven en verspreid onder alle gemeenten.

In 2006 pakt men daarbij ook de ondersteuning op maat op. VWS zet extra middelen in voor opvoed- en gezinsondersteuning in gemeenten waar veel risicojongeren zijn. Voor de provincie Utrecht gaat het om de gemeenten Utrecht en Amersfoort.

Voor de toekomst is via de motie Soutendijk vastgelegd dat de regering binnen twee jaar rapporteert over:

- De door de provincies en grootstedelijke regio's bereikte voortgang in de organisatie;
- Stroomlijning van de Jeugdzorg;
- De opgedane ervaring bij de implementatie van de Wet.

Tevens zal de regering binnen twee jaar rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot de aanpassing van de Wet op de jeugdzorg ten aanzien van eenduidige financiering en aansturing. Daarnaast is er een kabinetsstandpunt opvoed- en gezinsondersteuning, waarin meer drang en dwang centraal staan. In het kader daarvan komt er een beschrijving van lichte tot zware opvoedingsondersteuning.

Vragen uit de zaal

Gemeente Loenen: de nieuwe wettelijke taken per 2005 betekenen voor de gemeente extra werk en behoefte aan extra middelen. De extra middelen van het rijk worden echter ingezet in de grote steden. Hoe moeten wij, als kleine gemeente, ons probleem oplossen?

Mevrouw De Groot: de meeste nieuwe taken behoren al tot het takenpakket van de gemeente, waaronder ook de licht pedagogische hulpverlening. De wens op rijksniveau was de forse problematiek aan te pakken. Dat gebeurt niet alleen in de grote steden maar ook in de groeigemeenten waar deze problematiek heerst. Nu kan men niet overzien waar extra financiële ondersteuning bij gemeenten nodig is. Een evaluatie na twee jaar zou hierover helderheid moeten geven.

Gemeente De Bilt: gemeenten krijgen een nieuwe taak en daar is nieuw geld voor nodig.

Mevrouw De Groot: waar is dat voor nodig?

Gemeente De Bilt: voor de 26 trajecten licht pedagogische hulpverlening die nu door Bureau Jeugdzorg uitgevoerd worden en naar de gemeente moeten.

Mevrouw De Groot: het lijkt ons goed de cijfers bij te houden. Over twee jaar willen we meer inzichtelijk hebben waar de problemen bij de gemeenten zitten.

Gemeente: maar nu moeten we de licht pedagogische hulpverlening oppakken.

Mevrouw Kamp: we waren als provincie erg tolerant. De wet stelt nu paal en perk aan het licht pedagogisch aanbod. Dit aanbod hoort bij het Algemeen Maatschappelijk Werk. Het is niet zozeer extra geld dat nodig is, maar een andere verdeling van het geld. Laten we in de eerste instantie roeien met de riemen die we hebben. We hebben daarvoor ook de overbruggingsperiode van twee jaar, waar de provincie extra middelen inzet.

5. Presentatie de heer A. van Kuijk, wethouder van de gemeente Zeist: ervaringen over de nulmeting, het uitvoeringsprogramma en het bestuurlijk akkoord: welke inspanning kost het en wat levert het op?

De gemeente Zeist heeft meegedaan met de pilot om te komen tot een bestuurlijk akkoord. Met Adviesgroep Stade is een nulmeting uitgevoerd. Deze meting heeft nog veel verbeterpunten aangegeven die vastgelegd zijn in het uitvoeringsprogramma. Dit programma wordt vastgesteld in het bestuurlijk akkoord. De nulmeting komt op het goede moment, want het jeugdbeleid is toe aan een herijking van de vastgestelde speerpunten. Daarnaast komen er de nieuwe wettelijke taken en een nieuw te formuleren lokaal sociaal beleid. De nulmeting laat zien dat er zaken verbeterd moeten worden, zoals niet goed functionerende netwerken. Er is een loket van Bureau Jeugdzorg alleen voor Zeist. Wij vinden het jammer dat omliggende gemeenten daar geen gebruik van kunnen maken. De gemeente heeft veel contacten met het onderwijs. Er zijn regionale zorgteams. De regionale samenwerking kan nog verstevigd worden.

Een knelpunt vormt het gebrek aan middelen om alles te realiseren, maar de wethouder klaagt daar niet over. Zeist doet veel maar er kan meer uitkomen door betere samenwerking. Het probleem zit in het licht pedagogisch aanbod. In Zeist gaat het dan om zeventig jongeren die in het vervolg een hulpaanbod in de gemeente moeten krijgen. Ondanks de coulantie van de provincie ligt dit probleem er wel degelijk.

Tot slot: er wordt weer met miljoenen gestrooid en allerlei initiatieven worden genomen, maar laten we nou eerst, maar eens doen wat we moeten doen en niet steeds nieuwe initiatieven aanhalen.

Presentatie de heer A. Strien, wethouder van de gemeente Houten: ervaringen over de nulmeting, het uitvoeringsprogramma en het bestuurlijk akkoord: welke inspanning kost het en wat levert het op?

De heer Strien is het eens met de wethouder van de gemeente Zeist: we moeten aanscherpen. Houten heeft met veel plezier aan de pilot meegewerkt. De reactie op de nulmeting ligt in het midden tussen geconfronteerd worden met dat wat nog niet goed geregeld is en tevredenheid over de gezette stappen. De volgorde van het traject naar een bestuurlijk akkoord is goed: eerst meten, dan bepalen wat er in het uitvoeringsprogramma moet. Het uitvoeringsprogramma maakt expliciet deel uit van het akkoord. Als je het akkoord serieus wilt nemen, moet je kijken wat je SMART kunt bereiken met de middelen die je hebt. De heer Strien heeft veel baat gehad bij het vorige convenant. Hij kon dat neerleggen in de raad als iets dat afgesproken was en waar niet meer aan te tornen viel. Het akkoord heeft nog heel sterk de geest van overheden (provincie en gemeente) in zich; de jeugdzorg en het jeugdbeleid. In Houten probeert men het breder te trekken in de vorm van regie over de instellingen. Een boodschap aan het rijk is: u hoeft niet zoveel extra te doen, als u maar een aantal vernieuwingen niet aanricht, zoals het centraliseren van de politie. Naar de provincie geeft de heer Strien aan dat een bredere kijk op de jeugdzorg en jeugd noodzakelijk is, gericht op de totale preventie, curatie en repressie. De heer Strien wil dat de provincie de rol verbreedt naar andere domeinen waar de jeugd tegenaan loopt. Hij verzoekt daarom om een nulmeting over de totale lijn van preventie, curatie en repressie.

Mevrouw Kamp: de lijn preventie, curatie en repressie komt terug in de sociale agenda.

6. Presentatie van Bureau Jeugdzorg Utrecht door de heer A. van Wijk over de wettelijk taken van Bureau Jeugdzorg: wat heeft Bureau Jeugdzorg Utrecht de gemeenten te bieden?

Het Bureau Jeugdzorg deelt mee dat het gaat lukken om binnen de resterende twee weken, voor de ingangsdatum van de nieuwe wet, de belangrijkste dingen op een rijtje te hebben. Waar we nog mee aan de gang moeten is om één keten van hulp aan te bieden. In de nieuwe wet heet dat: "het versterken van de algemene voorzieningen". Dat kan breed en smal. Wat de heer van Wijk betreft moet dit breed: alle instellingen die met het opvoeden van kinderen te maken hebben en niet smal c.q. daar waar je als overheid alleen een subsidierelatie mee hebt. Vanuit de taak voor het versterken van de algemene voorzieningen moet Bureau Jeugdzorg contacten onderhouden met deze voorzieningen. Deze contacten moeten geregeld zijn en goed afgesproken. Daarvoor zijn contactpersonen nodig voor de regio, gemeenten, zorgstructuren en instellingen. Daarnaast nemen deze contactpersonen deel aan 99 zorgstructuren, zoals netwerken, zorgplatforms, consultatieteams en dergelijke.

De volgende taak van Bureau Jeugdzorg in het kader van die versterking van algemene voorzieningen is consultatie in de vorm van overleg, advies en informatie in verband met mogelijke aanmeldingen van jeugdigen bij Bureau Jeugdzorg. Deze consultatie gebeurt door het informatiecentrum Jeugdzorg, in de zorgstructuren, door de contactpersonen en door de teams aanmelding en screening.

De derde taak is deskundigheidsbevordering, gericht op de gemeentelijke taken signaleren, beoordelen, toeleiden en licht pedagogische hulp. Voorbeelden hiervan zijn voorlichting over de nieuwe wet, het stelsel van de jeugdzorg, de aansluiting en wanneer je een jeugdige naar Bureau Jeugdzorg verwijst. Andere voorbeelden zijn de trainingen over signaleren, verwijzen, motiveren, pedagogische advisering en kortdurende hulp aan jeugdigen, gespreksvoering met (allochtone) ouders, speciale aandacht voor huiselijk geweld en signalen van kindermishandeling. Ze hebben verder in hun aanbod advisering, coaching en ondersteuning van de netwerken vroegsignalering en protocolinvoering kindermishandeling. Daarnaast heeft Bureau Jeugdzorg materialen zoals themapakketten opvoeding en protocollen i.v.m. kindermishandeling.

In de bestuurlijke akkoorden tussen provincie en gemeente wordt de gemeentelijk en regionale aanpak van deskundigheidsbevordering opgenomen. Daarin wordt gekeken naar een spreiding over

de regio's met prioriteit voor de belangrijkste instellingen en beroepsgroepen. Die verschillende beroepsgroepen, instellingen en sectoren vragen ieder om een eigen aanpak. Een centrale positie daarbinnen hebben de jeugdgezondheidszorg en het algemeen maatschappelijk werk met daarvan afgeleid het schoolmaatschappelijk werk. Deze instellingen hebben de eerste en grootste aandacht van Bureau Jeugdzorg.

Door het zeer verschillend niveau van de beroepskrachten verdient de deskundigheidsbevordering aan de instellingen en beroepsgroepen maatwerk. Dit betekent niet alleen eenmalig trainen maar ook transfer, onderhoud, terugkomdagen, casuïstiekbespreking en herhaling. Zo werken we aan een vloeiende lijn van signalering, beoordeling en lichte hulp.

In een planmatige aanpak voor de komende twee jaren maken de bureauhoofden en de unitleider Servicebureau van Bureau Jeugdzorg afspraken met gemeenten en instellingen, om zo de taak 'versterken van algemene voorzieningen' gestalte te geven.

De heer van Wijk heeft nog een aantal boodschappen vanuit Bureau Jeugdzorg Utrecht die hij op deze bijeenkomst kwijt wil:

- De vraag bij "beoordeling" is: kan de vraag/het probleem lokaal opgepakt worden? Is er een gemeentelijk aanbod?
- Bij ernstige problematiek, bij zorgen en twijfels zo spoedig mogelijk overleg met en verwijzen naar Bureau Jeugdzorg. De wet heeft vastgelegd dat Bureau Jeugdzorg in moet gaan op signalen van derden.
- Beoordelen is NIET vaststellen dat er ingegrepen moet worden in gezag of dat indicatie gesteld moet worden.
- Het is goed dat er een zorgstructuur is in of rond het onderwijs/in een gemeente en dat een dergelijke structuur niet vrijblijvend is. Maar het is niet noodzakelijk dat er eerst en altijd naar een dergelijke structuur verwezen wordt. De komende jaren moeten we uitproberen wat de effectiefste zorgstructuur is. De voorkeur van de heer van Wijk gaat uit naar een team van kernpartners met daaromheen een schil van experts.
- De functie van zorgcoördinator moet nog uitgewerkt worden. De gemeente zou daarin een rol hebben wanneer het gaat om lichte problematiek van een kind in een gezin met ernstige problemen.
- De functie informatie en advies behoort volgens de wettelijke taken in het vervolg bij de gemeenten. Vanaf 2006 wordt de Kinder- en Jongerenrechtswinkel en de opvoedtelefoon niet meer gefinancierd door de provincie. Het is zonde als de opgebouwde expertise bij Bureau Jeugdzorg Utrecht dan verloren gaat.

Vragen uit de zaal:

Gemeente Driebergen: vindt het jammer dat het loket in Zeist van Bureau Jeugdzorg Utrecht alleen toegankelijk is voor jeugdigen en ouders uit de gemeente Zeist. De gemeente stelt een aantal vragen betreffende het snijvlak jeugdbeleid en jeugdzorg. Bij huiselijk geweld is het onduidelijk hoe de terugkoppeling is van een melding bij het AMK. Over de crisisinterventies zijn veel klachten op lokaal niveau. Daarnaast hoopt de gemeente Driebergen dat men de rol van gezinscoach bij Bureau Jeugdzorg laat. Als laatste de overbruggingshulp terwijl met wacht op hulp via Bureau jeugdzorg. Leerkrachten zitten nu met leerlingen in de klas waarvoor de hulp maar niet komt.

De heer van Wijk: gelukkig zijn er nu in het kader van de bestrijding van wachtlijsten grotere mogelijkheden voor de aanbieders van zorg om overbruggingshulp in te zetten. Het wachten op een lichte traject kan echter nog steeds lang duren. Terugkomend op het feit dat het loket in Zeist alleen gebruikt kan worden door de inwoners van Zeist; dat komt omdat het financieel niet lukte daar een regiokantoor te realiseren. Gelukkig kan dit probleem gepareerd worden door een heel goede samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en de jeugdgezondheidszorg.

Gemeente Houten: zou er op managementniveau tussen Bureau Jeugdzorg en de diverse instellingen voor algemeen maatschappelijk werk afgestemd kunnen worden?

De heer van Wijk: die afstemming verschilt per regio. Stuur daarom vooral uw maatschappelijk werk heel krachtig aan om daar te komen waar we over twee jaar moeten zijn. Bureau Jeugdzorg staat op

het punt een akkoord af te sluiten met Vitras, de thuisorganisatie waar het maatschappelijk werk in Houten bij hoort.

Gemeente Woerden: Hoe zit het met de afstemming met de GGD's?

De heer van Wijk: we hebben te maken met drie grote GGD's en diverse thuiszorgorganisaties die de ouder- en kindzorg hebben. Er is een pilot in Veenendaal met als doel uit te zoeken hoe effectiever samengewerkt kan worden tussen Bureau Jeugdzorg en de jeugdgezondheidszorg. Morgen is daarvan een evaluatie. Binnenkort krijgt u daarover meer te horen van uw GGD.

Mevrouw Kamp: wanneer er sprake is van crisis, dan kan er niet gewacht worden met hulp. Echter, Bureau Jeugdzorg kan niets met vage klachten. Noem man en paard en we doen er wat aan.

7. Toelichting op het jeugdloket in Woerden: wethouder de heer J. Strik.

De aanleiding voor het jeugdloket komt vanuit Onderwijs en Welzijn. Vanuit Onderwijs is in 2001 het Onderwijsbeleidsplan vastgesteld, met daarin een paragraaf over een zorgloket. Vanuit het onderwijs is behoefte aan een schakelpunt van de zorg binnen de school naar de zorg buiten de school. Vanuit Welzijn stonden de buurtnetwerken, waarvan er toen twee waren, zowel qua functioneren als qua vorm ter discussie. Daarnaast zocht de gemeente naar een dekkende zorgstructuur voor jongeren in heel Woerden. De vorm van een buurtnetwerk zou inhouden dat er dan zes à zeven buurtnetwerken moesten komen. Die structuur zou te kostbaar zijn voor de gemeente.

Een loket dat stedelijk georganiseerd is en een schakel kan zijn tussen onderwijs en het veld daarbuiten, dat samenhang kan creëren in de zorg voor jongeren, paste beter in de visie van de gemeente. Weidesticht, inmiddels Zuwe Weidesticht, heeft daar heel goed op gereageerd met het voorstel van een jeugdloket. Zij hadden al enigszins ervaringen, zij het in andere vormen, met een loketfunctie in bijvoorbeeld in Montfoort. Zuwe Weidesticht was al in een proces met Bureau Jeugdzorg Utrecht om de screening tijdens intakes op elkaar af te stemmen. Het concept was snel geboren. Hoe het nu daadwerkelijk werkt, daar zal Gerard Tromp van Zuwe Weidesticht zo meteen meer over vertellen.

Als gemeente hadden wij al discussies gevoerd met de lokale instellingen over het functioneren van de buurtnetwerken. De opheffing van de coördinatie daarvan was daarom geen verassing. Ondanks de weerstand daartegen heeft de gemeente dit doorgezet, om zo het jeugdloket helder te positioneren. Dat is de plek waar jongeren, inwoners en de instellingen terecht kunnen met hun vragen. Het jeugdloket beoordeelt of het probleem lokaal opgelost kan worden of dat het naar Bureau Jeugdzorg moet.

Met de start van het jeugdloket heeft de gemeente een klankbordgroep ingesteld. Hierin zitten alle partijen die iets met zorg voor de jeugd in Woerden te maken hebben, dus ook de partijen die deelnamen aan de buurtnetwerken. Zij bespreken het functioneren en de kinderziektes van het jeugdloket en zorgen voor actiepunten. Als gemeente ben je verantwoordelijk voor de zorg dat de actiepunten worden uitgevoerd.

De afspraken met Zuwe Weidesticht over het jeugdloket staan in een budgetcontract. In dit contract staan ook de prestaties en resultaten aangegeven die worden verwacht van het jeugdloket. Het streven is om de definitieve afspraken, die ontstaan in de klankbordgroep, ook op schrift te zetten en te laten ondertekenen door alle deelnemende partijen.

Ik denk dat belangrijk is geweest dat wij als gemeente een heldere keuze hebben gemaakt door het jeugdloket een centrale positie te geven. Hierdoor zijn een aantal taken en verantwoordelijkheden helder bij iemand te komen liggen en worden de verantwoordelijkheden van andere partijen ook sneller helder.

Het tweede punt dat belangrijk is geweest is dat we de richting hebben aangegeven en dat we de instellingen hebben meegenomen in deze richting. In de klankbordgroep komen we dan vanzelf de beren op de weg tegen.

Het derde en laatste punt is dat we als gemeente in dit proces altijd pro actief de verschillende instellingen hebben betrokken en hebben benaderd.

Toelichting op het jeugdloket in Woerden: de heer Tromp van Zuwe Weidesticht.

Het jeugdloket in Woerden is niet het eerste dat Zuwe Weidesticht gestalte heeft gegeven. Daaraan zijn de jeugdloketten in De Ronde Venen en Montfoort vooraf gegaan.

Het jeugdloket is ingevuld aan de hand van zeven kernbegrippen.

Het eerste is *dichtbij of lokaal*. Dichtbij de scholen, waar het loket bekend moet zijn door de contacten met de individueel begeleiders (IB-ers), de WSNS (Weer Samen Naar School) structuur en de deelname aan Zorg Advies teams bij het voortgezet onderwijs. Dichtbij de jongeren door de korte afstand en vindplaatsgericht te werken. Lokaal ingebed in de netwerken en in de buurtnetwerken. Het tweede kernbegrip is *herkenbaar*. Er is één centraal telefoonnummer en adres. De mensen moeten weten waar ze met hun vragen terecht kunnen. Daarvoor is ook een vast team van maatschappelijk werkers voor jeugdhulpverlening.

Het derde kernbegrip is *afstemming*. Het idee voor een jeugdloket is al een aantal jaren geleden ontstaan tussen Weidesticht en Bureau Jeugdzorg, juist om die afstemming beter te regelen en te zorgen dat een jeugdige en opvoeder geen gesprekken dubbel hoeven te voeren. Voor die afstemming is een overeenkomst gesloten met Bureau Jeugdzorg. De screening wordt uitgevoerd door het algemeen maatschappelijk werk. Bureau Jeugdzorg neemt het over als een jeugdige jeugdzorg nodig heeft. Bureau Jeugdzorg biedt consultatiemogelijkheden en er is afstemming vooraf met mogelijke hulpverleners. Het jeugdloket is gericht op de lokale situatie.

Het vierde kernbegrip is *krachtenbundeling*. Bureau Jeugdzorg heeft een back office functie met consultatie, levering van specifieke kwaliteit ten behoeve van het algemeen maatschappelijk werk en training van de maatschappelijk werkers in de screeningsmethode. Het algemeen maatschappelijk werk is de front office die zorgdraagt voor een goede infrastructuur, lokaal gericht is en laagdrempelig. Kernbegrip 5 is *alle vragen*. In principe worden alle vragen bekeken. Het maatschappelijk werk geeft hulp en verwijst actief. Dit betekent niet alleen het geven van een telefoonnummer maar ook het opnemen van contact met een hulpverleningsinstelling en het motiveren van cliënten om daar naartoe te gaan. Als de cliënt dat goedvindt wordt de verwijzer teruggerapporteerd. De heer Tromp ziet het algemeen maatschappelijk werk als de huisarts op het terrein van psychosociale hulpverlening. Het zesde kernbegrip is *geen doublures*. Bureau Jeugdzorg sluit aan op het algemeen maatschappelijk werk. De cliënt stroomt bij Bureau Jeugdzorg hoger in en er is uitwisseling van informatie over en weer.

Het laatste kernbegrip is *gebruik van het bestaande*. Het jeugdloket is geen apart loket maar wordt ingevuld vanuit de bestaande structuren van het algemeen maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, de zorgstructuur van de scholen en de lokale netwerkstructuren.

Het algemeen maatschappelijk werk heeft een verwijsprotocol met Bureau Jeugdzorg.

Zoals de heer Strik al vertelde heeft het jeugdloket een klankbordgroep waarin zitting hebben: de gemeente, het algemeen maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, het sociaal cultureel werk, de commissie Kindzorg, GGD, politie en scholen. Daarnaast is er samenwerking met de jeugdgezondheidszorg, het pedagogisch bureau, het AMK en de huisartsen.

Met de komst van het jeugdloket is er een forse toename van het aantal cliëntsystemen. (Een cliëntstelsel is één of meerdere mensen die met eenzelfde hulpvraag komen). Opvallend daarbij is de enorme toename van de verwijzingen vanuit het onderwijs. Waren dit er in 2000 4, in 2003 was dit 65 en in 2004 tot 1 december 97. Leerkrachten hebben de neiging te verwijzen naar de trainingen sociale vaardigheden, die het maatschappelijk werk geeft. De heer Tromp vindt dit niet zo erg. Het maatschappelijk werk doet de intake en zoekt op die manier naar de daadwerkelijke hulpvraag.

De heer Tromp sluit af met de dilemma's.

- Enerzijds is het knelpunt uit de quick scans van 1999 over de aansluiting jeugdbeleid – jeugdzorg opgelost, anderzijds ontstaat er door die aansluiting een toestroom van cliënten.
- Enerzijds is er de gemeentelijke financiering en anderzijds de provinciale.
- Enerzijds kom er minder jeugdzorg in de eerste lijn en anderzijds zijn er (dreigende) bezuinigingen bij het algemeen maatschappelijk werk.

Vragen uit de zaal:

Vraag gemeente:

Voor wie is het loket toegankelijk, voor professionals of jeugdigen en opvoeders?

De heer Tromp: het loket is er voor iedereen.

Vraag VWS: wat houdt Zuwe Weidesticht vast door licht pedagogische hulp?

Bureau Jeugdzorg: wij zien een stijging van indicatiestelling van 10 tot 20%. Zuwe Weidesticht houdt het meeste vast.

Vraag gemeente: wat gebeurt er met jeugdigen die hulp weigeren?

De heer Tromp: dat hangt van de situatie af. Er zijn grenzen aan, afhankelijk of er een gevaar is. Dit zijn de moeilijkste groepen. Er zijn hier en daar wel dwangmiddelen via leerplicht, de bemoeizucht van de OGZ en het intrekken van uitkeringen.

8. Afsluiting door mevrouw J. Kamp.

Mevrouw Kamp is blij met de aanwezigheid van zoveel mensen, om met elkaar te kijken naar het aansluitingstraject. Zij hoopt ook met dit traject te kunnen zeggen dat de provincie met alle gemeenten een akkoord kan tekenen, en het liefst begin 2005.